

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2020-10-16
Stockholm

Mål nr
M 4544-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-04-03 i mål nr M 5576-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljö- och byggnadsnämnden i Hultsfreds och Vimmerby kommun

Motpart

P.K.

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
  2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.
-

Dok.Id 1635826

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och byggnadsnämnden i Hultsfreds och Vimmerby kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska döma ut vite i enlighet med nämndens ansökan.

P.K. har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras och hänvisat till vad han tidigare har anfört, samt tillagt att han inte har fått någon överklagande-hänvisning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och ta upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljödomstolen har avslagit miljö- och byggnadsnämndens ansökan om utdömande av vite på den grunden att det föreläggande som ligger till grund för ansökan om utdömande av vite inte har försetts med någon överklagandehänvisning och att föreläggandet därför inte har fått laga kraft. I sitt överklagande av mark- och miljödomstolens dom har nämnden invänt att en överklagandehänvisning var fogad till åtgärdsföreläggandet. Till stöd för detta har nämnden åberopat ett utdrag ur sitt ärendehanteringssystem. Av utdraget framgår att beslutet överlämnades till P.K. den 26 september 2019 tillsammans med bilagor och en överklagande-hänvisning. Genom denna utredning får det anses klarlagt att en överklagande-hänvisning var fogad till det beslut som P.K. delgavs. Därmed har det inte funnits förutsättningar att avslå ansökan om utdömande av vite på den grunden att vitesföreläggandet inte har fått laga kraft. Mot denna bakgrund och då frågan om det i övrigt finns förutsättningar att döma ut vite inte bör avgöras av Mark- och miljööverdomstolen som första instans ska den överklagade domen undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2020-11-06

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsråden Karin Wistrand (deltog inte i frågan om prövningstillstånd) och Ralf Järtelius, referent, samt hovrättsassessorn Erik Stålhammar.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-04-03
meddelad i
Växjö

Mål nr M 5576-19

PARTER

Sökande

Hultsfred- Vimmerby miljö- och byggnadsnämnd

Motpart

P.K.

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan om utdömmande av vite.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Vimmerby och Hultsfreds kommun har i beslut den 18 september 2019 förelagt P.K. att snarast, dock senast den 31 oktober 2019, vidta 18 åtgärder för att städa upp på fastigheterna XX och YY, Hultsfreds kommun. Föreläggandet var förenat med ett vite om 10 000 kr per åtgärd som inte vidtagits.

YRKANDEN M.M.

Nämnden yrkar att P.K. ska förpliktas att betala vite om 150 000 kronor och anför till stöd för sin ansökan sammanfattningsvis följande. 15 av de förelagda åtgärderna har inte utförts inom utsatt tid.

P.K. motsätter sig bifall till ansökan och anför sammanfattningsvis att han av hälsoskäl saknat möjlighet att genomföra de förelagda åtgärderna.

DOMSKÄL

Mark och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat och om det har överträtts, det vill säga om adressaten haft faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka det.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Det är nämnden som ska visa att förutsättningarna för att döma ut vitet är uppfyllda. En förutsättning för att ett vite ska kunna utdömas är att föreläggandet som föregått ansökan om utdömande har vunnit laga kraft. Ett föreläggande som inte vunnit laga kraft bör inte läggas till grund för en dom eller ett beslut som vitets utdömande (se kommentaren till 6 § viteslagen i *Viteslagstiftningen* av R.L.).

Av det underlag som nämnden åberopat till stöd för sin ansökan framgår inte att föreläggandet som i detta fall ligger till grund för ansökan om utdömande av vite

varit försedd med någon besvärshänvisning. Av 33 § förvaltningslagen följer att i de fall ett beslut går part emot och beslutet kan överklagas, ska parten underrättas om hur han eller hon kan överklaga beslutet. Av den praxis som föreligger på området får anses framgå att i de fall en myndighet underlåtit att förse ett beslut med besvärshänvisning är besvärstiden i princip oändlig. Detta innebär också att beslutet inte kan vinna laga kraft förrän adressaten delges en besvärshänvisning.

Det aktuella åtgärdsföreläggandet från nämnden har inte försetts med någon besvärshänvisning och kan således inte ha vunnit laga kraft, och något vite kan därmed inte heller dömas ut med stöd av detta föreläggande. Nämndens ansökan om utdömmande av vite ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 24 april 2020.

Lars Svensson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Svensson, ordförande, och tekniska rådet Catharina Ogenblad. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Johansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se